

переміщених осіб.

Список використаної літератури:

1. Kjell Erik Rudestam. *Experiential Groups in Theory and Practice* Monterey, Calif.: Brooks/Cole, 1982.
2. Wolpe J., Lazarus A.A. *Behavior Therapy Techniques*. В N.Y.: Pergamon Press. В 1966
3. William Ury *The Power of a Positive No. How to Say No and Still Get to Yes..* Published by Bantam, 2007.
4. Gunia, B. C., Swaab, R. I., Sivanathan, N., & Galinsky, A. D. The remarkable robustness of the first-offer effect across culture, power, and issues. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 39(12), 2013, 1547–1558.
5. Salter, A. (2002). *Conditioned reflex therapy: The classic book on assertiveness that began behavior therapy*. Gretna, LA: Wellness Institute с. 57–59.

*Анна ЛАРІОНЦЕВА,
здобувачка PhD третього (освітньо-наукового)
рівня вищої освіти,
Національний авіаційний університет, м. Київ*

КЛЮЧОВІ КРИТЕРІЇ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ ПСИХОЛОГІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ЗВО

Формування готовності майбутніх магістрів психологів до професійної діяльності в закладах вищої освіти є важливою проблемою для психолого-педагогічної теорії і практики професійної освіти. Розгляд даної проблеми, на наш погляд, вимагає чіткого визначення понятійного апарату даного питання, а саме, розуміння такого поняття як «критерій» у дослідженнях. Аналіз такої наукової літератури, як великий тлумачний словник сучасної української мови, дає визначення як «підстава для оцінки, визначення та класифікації чогось; мірило» (Бусел, 2005); «ознака, на підставі якої, дається оцінка будь-якого явища; ознака, взята за основу класифікації» (Ничкало, 2000). Але, особливості підготовки майбутніх психологів в авіаційній галузі вимагає розглядати «критерій» як стійку та постійну ознаку за допомогою якої можна оцінити стан готовності. Критерій як педагогічне формулювання є ознакою, за допомогою якої можна оцінити або класифікувати певне педагогічне явище. В нашому дослідженні – це готовність майбутніх магістрів психологів до професійної діяльності.

Критерій за своєю сутністю є різноаспектним та комплексним компонентом, що включає в себе відповідні якісні та кількісні показники, які і слугують мірилом його формування. Показниками конкретного критерію

готовності можуть бути певні явища, певні досягнення або їх кількість. Крім того, важливим є визначення критерію та показників, які мають розглядатися в основі оцінювання рівня готовності майбутніх магістрів психології до професійної діяльності. Для цього наведемо ряд визначень дослідників, які розглядали у своїх дослідженнях визначення критеріїв оцінювання готовності майбутніх магістрів до професійної діяльності.

Так, дослідник Г.Ржевський пропонує вивчати структурні компоненти психологічної готовності магістрів до професійної діяльності, а саме: мотиваційний, змістово-процесуальний та рефлексивний компоненти (Ржевський, 2012).

На думку такого дослідника як Л. Лебедик, оцінювання рівня сформованості професійної компетентності магістрів психологів може бути здійснене за когнітивним, діяльнісним та особистісним критеріями (Лебедик, 2013).

Зазначимо, що критерії готовності майбутніх магістрів психології до професійної діяльності в закладах вищої освіти повинні відповідати певним вимогам. В той же час, слід визначити, що професійний розвиток особистості фахівця процес безперервний, що вимагає постійної роботи над собою, вдосконаленню себе як фахівця, розвитку творчого потенціалу. Якісним результатом професійного розвитку особистості майбутнього фахівця є поява професіоналізму та здатності до конкурентоспроможності.

На сьогодні у вітчизняній і зарубіжній літературі немає єдиного, правильного розуміння яким саме повинен бути професійний розвиток фахівця та його розвиток, в якому він дійде до високого рівня професіоналізму. Дослідники наповнюють це розуміння різним змістом залежно від об'єкта і мети дослідження.

Більш розширений погляд на суть такого поняття як «готовність до діяльності» дозволяє стверджувати, що такий вчений як А.Книш по-іншому визначив і структуру професійної готовності фахівця. У його структурі особистісної готовності до діяльності виокремлює такі компоненти: операційний (знання, вміння та навички, що є необхідними для забезпечення якісного виконання професійно важливих завдань); особистісний (особистісні риси та якості, що є необхідними для здійснення професійної діяльності); емоційний (специфіка емоційного ставлення до професії); професійний (глибина розуміння всіх тонкощів обраної професійної діяльності та рівень професійної ідентичності) (Книш, 2014).

Проведений змістовний аналіз досліджень основних критеріїв оцінювання готовності майбутніх магістрів до професійної діяльності, дозволяє нам об'єднати їх в наступні програмні результати: знання, які отримує майбутній фахівець (загальнонавчальні, загальнопедагогічні, фахово значущі тощо); важливі вміння (комунікативні, дидактичні, рефлексивні,

підприємницькі тощо); важливі компетенції, які напрацьовую майбутній фахівець (креативність, швидка адаптативність, стресостійкість, широта наукового світогляду, працелюбність, дисциплінованість, самостійність, авторитетність, енергійність); важливі смислові орієнтації особистості (позитивне відношення до навчання та своєї майбутньої професійної діяльності, розуміння цінностей професійної діяльності, стійкість інтересів, сформованість професійно значущих потреб і навчально-пізнавальних мотивів та стійке бажання досягти певного професійного рівня);

Список використаної літератури:

1. Бусел В. (Ed). (2005). Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.). Ірпінь. ВТФ «Перун».
2. Книш А. Є. (2014). Структура особистісної готовності до професійної діяльності майбутніх психологів-тренерів. Теорія і практика управління соціальними системами. 1. 84-91.
3. Лебедик Л. (2013). Формування професійної компетентності магістрів педагогіки вищої школи. Гуманітарний вісник Державного вищого навчального закладу «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди». 28(1). 180–185.
4. Ничкало Н. (Ed). 2000. Професійна освіта : словник : навчальний посібник. Київ. Вища школа.
5. Ржевський Г. (2012). Психологічна готовність магістрів до педагогічної діяльності. Вісник Київського національного торговельно-економічного університету. 4 (84). 73–89.

Наталя ЛИТВИНЧУК,
*старша викладачка кафедри педагогіки
та психології професійної освіти
факультету лінгвістики та соціальних комунікацій,
Національний авіаційний університет, м. Київ*

ВПЛИВ ТРИВОЖНОСТІ НА СТРАТЕГІЮ ПОВЕДІНКИ ПІДЛІТКІВ У КОНФЛІКТІ

Підлітковий вік дуже складний і специфічний етап у процесі формування особистості. Цьому віку властиві свої психологічні особливості: переорієнтація життєвих цінностей; особистісна нестабільність; потреба в самостійності, самореалізації, позбавленні від опіки; критичне осмислення себе і оточуючих; прагнення зайняти нову соціальну позицію, відповідну потребам і можливостям; егоцентризм; обмеженість життєвого досвіду; бажання самоствердитися серед однолітків. Суперечливість позиції підлітка призводить